

Full diocesà

24 de juny del 2018

p4 i p5 — Important descoberta arqueològica a la catedral de Vic

p6 — Tots els equips del Mundial, en el cor del Sant Pare

El naixement de Sant Joan Baptista, Murillo

El naixement de sant Joan Baptista

La vigília del 24 de juny, fidels a la voluntat de donar el major relleu possible a la festivitat de la naixença de sant Joan Baptista, en els nostres pobles s'encenen les tradicionals fogueres de la nit de Sant Joan.

El foc, des de molt antic, ha estat esguardat per la criatura humana com un dels millors símbols de la presència i acció de Déu en el cosmos.

La coincidència de la nativitat del precursor del Messies, sant Joan Baptista, amb el solstici d'estiu, motivà que el cristianisme assimilés antics mites i costums pagans que, precisament, tenien lloc en aquesta nit, com, per exemple, encendre fogueres per assenyalar que el dia ja s'allargava o,

també, la tradició de collir durant aquella nit i matinada determinades herbes remeieres i aromàtiques, especialment l'herba de Sant Joan o pericó (llat. *Hypericum perforatum*).

Fins no fa gaires anys, entre la pagesia catalana hi havia la creença que les fogueres de Sant Joan i de Sant Pere «tenien la virtut de curâ la tinya y altres malures de la pell, y lo lleixiu fet de cendres de les foguerades cura los ulls de poll y demás durícies» i, àdhuc, que les fogueres per Sant Joan i Sant Pere no deixaven «sortî a les bruixes, y lo dimoni se'n va esverat», tal com escriví el folklorista Joan Moreira (†1951).

(Continua a la pàgina 6.)

«Quan es complí el temps, Elisabet tingué un fill»

Sant Joan Baptista / Cicle A

Lectura del llibre d'Isaïes

Escolteu-me, illes i costes, estigueu atents, pobles llunyans: Abans de néixer, el Senyor em cridà, quan era al si de la mare, ell pronuncià el meu nom, convertí els meus llavis en una espasa tallant i em cobrí amb l'ombra de la seva mà, féu de mi una fletxa aguda, em guardà en el seu buirac, i em digué: «Ets el meu servent, Israel, estic orgullós de tu.» Jo estava pensant: «M'he cansat en va, he consumit les meves forces per no res.» De fet el Senyor sostenia la meva causa, el meu Déu em guardava la recompensa. El Senyor m'ha format des del si de la mare perquè fos el seu servent i fes tornar el poble de Jacob, li reunís el poble d'Israel; m'he sentit honorat davant el Senyor, i el meu Déu ha estat la meva glòria; però ara ell em diu: «És massa poc que siguis el meu servent per a restablir les tribus de Jacob i fer tornar els supervivents d'Israel; t'he fet llum de tots els pobles perquè la meva salvació arribi d'un cap a l'altre de la terra.»

(49,1-6)

Salm responsorial

Us dono gràcies per haver-me fet tan admirable.
(Salm 138)

Lectura dels Fets dels Apòstols

En aquells dies, Pau digué: «Als nostres pares, Déu els donà David per rei i, testimoniant a favor d'ell digué: "M'he fixat en David, fill de Jesè, que és un home com el desitja el meu cor, ell durà a terme tot el que em proposo.» De la descendència d'ell, tal com ho havia promès, Déu ha donat a Israel un Salvador, que és Jesús. Abans que vingués ell, Joan va predicar a tot el poble d'Israel un baptisme de conversió. Però Joan, en acabar la seva missió deia: Jo no sóc pas allò que vosaltres penseu, però després de mi en ve un altre de qui no sóc digne de deslligar el calçat dels peus. "Germans, a nosaltres, els descendents d'Abraham, i també a tots vosaltres que creieu en Déu, ens envia Déu aquest missatge de salvació."»

(13,22-26)

Lectura de l'evangeli segons sant Lluç

Quan es complí el temps, Elisabet tingué un fill. Els veïns i els parents sentien dir que el Senyor li havia fet aquest

favor tan gran, i tots la felicitaven. El dia vuitè es reuniren per circumcidar el nen, i proposaven que es digués Zacaries, com el seu pare. Però la mare s'hi oposava dient: «No, que s'ha de dir Joan.» Ells li replicaren: «Però si no hi ha ningú de la família que se'n digui!» Llavors feren senyes al pare preguntant-li com volia que es digués. Ell demanà unes tauletetes i escriví: «S'ha de dir Joan.» Tots se'n van meravellar. I a l'instant Zacaries recobrà la paraula i beneïa Déu. Un gran respecte s'apoderà de tots els veïns. La gent en parlava per tota la muntanya de Judea, i tothom qui ho sentia en guardava el record i es preguntava: «Què serà aquest noi?», perquè la mà del Senyor era amb ell. I el noi creixia i s'enfortia en l'Esperit, i va viure al desert fins al dia que es va manifestar a Israel.

(1,57-66.80)

«I el noi creixia i s'enfortia en l'Esperit, i va viure al desert fins al dia que es va manifestar a Israel»

Joan Baptista, últim profeta de l'Antic Testament

Jean Hakolimana, prev.

Aquest 24 de juny, dos elements especials marquen la festa de Sant Joan Baptista. En primer lloc, de manera molt inusual, celebrem Joan Baptista recordant la seva natalitat i no la seva mort com sol ser per als altres sants. Aquest és un primer element important. I, en segon lloc, sabem que la festa de Sant Joan Baptista suplanta i cristianitza d'alguna manera una festivitat d'origen pagà vinculada al solstici d'estiu. Aquí tenim dues pistes teològiques significatives per al creient d'avui en què l'Església expressa alguns aspectes de la seva fe en Crist. El naixement de Joan obre una nova era, la de Crist, marcada per l'abundància de la gràcia de Déu. És el que expressa el mateix nom de Joan: «El Senyor fa gràcia.» El nom de Joan marca l'acompliment de les promeses esperades des de temps immemorials. En Joan Déu confirma que a partir d'ara res no serà com abans. És el mateix que van entendre els cristians instaurant la seva festa en substitució d'una festivitat pagana, per posar èmfasi en aquest canvi radical que capgira tota la història.

Nosaltres, que celebrem aquest naixement avui, som cridats a renovar la nostra fe. Celebrar Joan Baptista és obrir-nos als nous temps que es van inaugurar amb el seu naixement. És acceptar la crida a participar en l'esdeveniment del Regne. Al començament de l'estiu a l'hemisferi nord, aquesta festa cristiana va passar a formar part d'una tradició que s'expressa amb joia i alegria. Pot propiciar una obertura a Déu. En celebrar la nativitat de sant Joan Baptista, recordem que som cridats a néixer de nou, deixant-nos renovar per la gràcia que Déu vessa amb abundància.

La imatge

Una família creient refereix a Déu i als seus dissenys les realitats que els passen i les accions pròpies amb què les van assumir: tenir un fill a la vellesa, o que vingui d'una Verge; el nom que li han de posar; tenir paraules o restar mut; que la cosina Maria vingui de Galilea a meravellar-se amb els veïns. Així prenen amb joia i amb bon ànim les ziga-zagues de la vida.

La Verge i el nen amb Elisabet i Joan (1545).
F. Bacchiacca

Lit. hores: Setmana IV

25 dilluns

— Sant Guillem de Vercel·li, abat (†1142)
— Sant Francesc Chien, (1797-1838)
2 Reis 17,5-8.13-15a.18 / Salm 59 /
Mateu 7,1-5

26 dimarts

— Sant Pelai, màrtir (†925)
— Sant Josepmaria Escrivà, (1902-1975)
2 Reis 19,9b-11.14-21.31-35a.36 /
Salm 47 / Mateu 7,6.12-14

27 dimecres

— Sant Ciril d'Alexandria, bisbe (370-444)
— Sant Ladislau, laic (1037-1095)
2 Reis 22,8-13;23,1-3 / Salm 118 /
Mateu 7,15-20

28 dijous

— Sant Ireneu, bisbe i màrtir (130-202)
— Sant Argemir, màrtir (†856)
2 Reis 24,8-17 / Salm 78 /
Mateu 7,21-29

29 divendres

— Sants Pere i Pau, apòstols i màrtirs (s. I)
— Santa Beneïda, verge
Fets 12,1-11 / Salm 33 / 2 Timoteu
4,6-8.17-18 / Mateu 16,13-19

30 dissabte

— Sant Marçal, bisbe (s.III)
Lamentacions 2,2.10-14.18-19 /
Salm 73 / Mateu 8,5-17

1 diumenge XIII de durant l'any / Cicle B

— Sant Gal, bisbe (†551)
— Sant Josep Damià Veuster, apòstol
dels leprosos (1840-1889)
Saviesa 1,13-15;2,23-24 / Salm 29 /
2 Corintis 8,7.9.13-15. / Marc 5,21-43

Descoberta arqueològica d'una sala romànica a la catedral

La gran nau romànica de l'antiga Canonja

El propassat dimecres dia 13 es va presentar la descoberta arqueològica de la sala romànica de l'antiga Canonja de la catedral de Sant Pere de Vic, edificada a mitjan segle XI (en època del bisbe Oliba). Es tracta d'una descoberta de gran valor històric i patrimonial, fruit dels treballs de rehabilitació i restauració que es duen a terme a la catedral vigatana en el marc del projecte Episcopus, amb la voluntat de posar-la al servei de la societat. Val a dir que Episcopus inclou un centenar de projectes transversals a tot el bisbat (Igalada, Manresa, Ripollés,...) que poc a poc van veient la llum.

Les excavacions arqueològiques han permès recuperar uns espais romànics, de grans dimensions, que fins ara havien quedat amagats per les múltiples reformes dutes a terme a la catedral i als seus annexos al llarg dels segles.

La descoberta inclou una gran nau romànica de trenta metres de llarga-

da per gairebé set d'amplada, coberta amb volta de mig punt; una porta exterior del segle XI; compartimentacions interiors del segle XIV, i una façana exterior romànica de la nau principal, que dona al carrer de l'Albergueria –fins ara, sense accés–, en perfecte estat de conservació.

Segons els tècnics encarregats del projecte, probablement la gran nau romànica de la Canonja va ser construïda a la primera meitat del segle XI, en època del bisbe Oliba, poc després d'acabada la catedral romànica. En un primer moment, la sala, de la qual s'han conservat algunes parets divisòries, sembla que hauria estat destinada a sala capitular i a refetor dels antics canonges de la catedral de Vic. Més endavant, a partir del segle XIV, amb la construcció de la sala capitular i el claustre gòtics en un nivell superior, la nau va tenir nous usos vinculats també a la catedral, com ara celler, àmbit funerari o residència, entre altres.

Les excavacions també han permès de localitzar, en el subsòl de l'edifici, restes de construccions d'època romana de la ciutat d'Ausa (actualment, Vic), encara per documentar, que els tècnics s'encarregaran d'estudiar els pròxims mesos per identificar-les i determinar-ne la naturalesa.

És el primer pas per a posar en valor els espais catedralicis

5 –actualitat diocesana

La descoberta de la Canonja comporta la possibilitat de recuperar les altres construccions romàniques de la catedral de Vic, actualment inaccessible, com el claustre i el palau episcopal. També s'està projectant la restauració de la catedral gòtica i de les pintures murals de Sert.

Cal agrair el treball dels professionals, l'esponsorització de la Fundació La Caixa, la Fundació Puig-Porret i de la Diputació de Barcelona així com l'interés de l'Ajuntament de Vic per la recuperació de la Catedral que reforça la situació de Vic com a capital del romànic tant a nivell català com europeu.

Un llegat que estigui a disposició de més persones

El senyor bisbe va afirmar que la catedral de Sant Pere és un dels grans objectius del projecte Episcopus: «Hi ha molts espais infrautilitzats i oblidats. Les diferents èpoques han anat deixant les seves petjades. Algunes desapareixen, altres perduren.»

Mons. Romà Casanova concloué: «Volem conèixer millor el nostre passat, per comprendre el present i albirar el futur amb esperança. Aquest passat el volem posar en valor perquè estigui a disposició de més persones.»

Treballant per la catedral del segle XXI

Destaquem alguns fragments de la intervenció de Mn. David Compte, vicari general: «Avui estem en un canvi d'època. Posar en valor els espais catedralicis és també un moment creatiu, d'obertura, de diàleg, de trobada de mirades plurals i diverses, de tenir present la dignitat de cada persona humana. L'Església diocesana vol fer una opció de sortida i d'obertura. [...]

Avui la catedral és lloc d'acolliment dels immigrants de Vic; és lloc on la bellesa de l'obra pictòrica de Sert interpel·la i sorprèn el visitant, fent-lo emmudir, predisposant-lo a contemplar, a transcendir-se; és lloc de silenci, de recolliment i pregària per a centenars de persones; amb el l'arxiu és lloc de la ciència i l'estudi. [...] Per què volem posar en valor el conjunt catedralici? La resposta depassa l'indubtable valor arqueològic i històric: per acollir, per sorprendre, per interpel·lar, per pregar, per estudiar i per conèixer, per ser un punt de trobada de les persones. [...] Un 60% dels espais de la catedral està en desús pel seu estat precari. Convé tenir present aquesta realitat. La tasca a fer és molt gran. L'avantatge, tanmateix, és que el resultat del treball pot ser igualment gran i agraït. A tots ens ha sorprès la descoberta. Però aquesta és tan sols un tast del que pot ser una actuació integral en tots els espais.»

Futures actuacions

Mn. David Compte va dir que en primer lloc està previst començar de manera immediata l'adequació de la canonja descoberta per tal de poder-ne fer ús, com un espai de divulgació. També seria positiu que la façana romànica fos visible per a tots els vigatants i per a

qui visiti la ciutat. Tanmateix, l'accés a la sala demana una intervenció en el claustre romànic, actualment molt afectat per intevencions posteriors, semblantment al que ha succeït amb la canonja. Recuperar el claustre seria un gran i delicat objectiu.

Una segona línia d'actuacions gira entorn del claustre gòtic. És hora de treure la negror del fum de la guerra que l'emmascara, com també d'obrir al públic el tresor de la catedral, actualment tancat al públic per la manca de seguretat i condicions de la sala.

Un tercer eix ens el marca l'obra de Sert. És ella la qui dona la benvinguda al qui traspassa les portes de la catedral. S'està treballant, en col·laboració amb diverses administracions, per tal de fer possible la restauració d'aquestes pintures.

Resten encara espais avui inaccessibles al públic, com la sobresagristia renaixentista o l'escrivania, en avançat estat de degradació.

David Compte, entomant la intuïció del bisbe Romà, va concloure: «treballem per una catedral del segle XXI». Episcopus vol renovar els serveis tot el bisbat per a una nova època.

Les fogueres de Sant Joan i de Sant Pere

Fra Valentí Serra de Manresa, caputxí

Prové de la pàgina 1

I divendres vinent celebrem Sant Pere. L'apòstol sant Pere, de nom Simó, nascut a Betsaida (Galilea) era pescador d'ofici. Fou cridat a evangelitzar per Jesucrist juntament amb el seu germà Andreu quan vivien a Cafarnaüm.

Després de la resurrecció de Crist, Simó Pere sofrí el martiri a la ciutat de Roma entorn de l'any 65, crucificat cap per avall, durant la terrible persecució de Neró. Sobre el seu sepulcre hi fou edificada la basílica de Sant Pere del Vaticà.

En la tradició religiosa del nostre poble sant Pere és el patró dels pescadors i és invocat «en los perills de naufragi i contra les mossegades de gos»; en efecte, segons una tradició pròpia del Baix Ebre s'afirma que «quan un gos o gat ha mossegat a n'algú, hi ha el costum d'anà a la iglésia de Sant Pere, on passen les Claus de la imatge del sant per damunt de la mossegada, en la creença de que per intercessió del bondadós Sant Pere quedarà lliure del terrible mal de la ràbia; y no s'ha sentit d'í mai que, a qui han passat les Claus de Sant Pere, haigue patit de ràbia» (*Folklore tortosí*, pp. 622-623).

El culte a sant Pere és universal i ha tingut des de molt antic una gran veneració, sobretot a Catalunya, on, justament, el Príncep dels Apòstols compta amb moltes esglésies dedicades des de temps remots, i també, amb cèlebres mones-

tirs sota la seva protecció (com ara la catedral de Vic, Sant Pere de Rodes i Sant Pere de les Puel·les) i, àdhuc, amb poblacions que duen la toponímia lligada al nom de Pere, com, per exemple, Sant Pere de Torelló, Sant Pere de Riudebitlles, Sant Pere Sallavinera, Sant Pere Molanta, Sant Pere Pescador o Santpedor (Sant Pere d'Or), entre moltes altres. No cal dir que l'apòstol sant Pere és el patró de nombroses confraries de pescadors, com ara, entre moltes altres, les de Vilanova i la Geltrú, Tortosa i Sant Feliu de Guíxols.

Mundial de Rússia: tots els equips en el cor del Papa

El futbol com a esport d'esquadra, l'esport rei, ens ensenya la importància del joc d'equip, un aspecte que ha subratllat el recent document «Donar el millor de si», del Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida, amb una introducció del papa Francesc, ha dit Mons. Melchor Sánchez de Toca, sots-secretari del Pontifici Consell de la Cultura, dialogant amb el sobre el Mundial de Futbol, Rússia 2018.

Una ocasió per a reflexionar sobre l'esport

Comença el Mundial de Futbol i durant un mes, assenyalava el prelat vaticà, l'atenció de tot el món estarà concentrada en Rússia, en els diferents partits que es juguen. És un esdeveniment planetari que uneix la humanitat entorn d'un

espectacle esportiu, i això és significatiu perquè vol dir que l'esport toca les fibres més íntimes de la persona humana, ens retorna a la nostra condició de criatures lliures que s'expressen a través del joc.

El futbol, va agregar el sots-secretari pontifici, és meravellós perquè reserva sempre grans sorpreses i de vegades el petit David derrota al gegant Goliat. I el cor del Papa, assenyalava Mons. Sánchez de Toca, com tots imagnem, bategarà fortament per la selecció argetnina, però «jo estic segur que en el seu cor també els equips petits, com en general en el seu cor de pastor, hi tenen un lloc molt important».

L'article

Individuals i comunitaris

Climent Forner, prev.

La Pentecosta, celebrada per mi amb dues misses al matí i el televisiu partit de futbol del fastuós final de Lliga del Barça a la nit, van inspirar-me el tema i el títol d'aquest article, en què estava pensant de dies.

La persona humana, creada a imatge i semblança de Déu —el Déu cristià u i tri— té una doble dimensió: la individual i la col·lectiva o comunitària. Jo sóc jo, però formo part, com a membre viu i corresponsable, d'una família, d'un poble, de l'Església, de la humanitat...

De manera que no puc caure en el pecat de l'individualisme, tan estès modernament, pur egoisme idolàtric, d'on les desigualtats socials, les injustícies estructurals, les violències incessants de tota mena... L'Esperit Sant, això és, l'Esperit del Senyor ressuscitat, no sols fou infós als pocs amics i deixebles galileus de Jesús, arborats apostòlicament pel foc interior, sinó al cor de totes les persones de bona voluntat —homes i dones d'arreu del món, en siguin conscients o no, i que, per més llengües distintes que parlin i per més que siguin de races, cultures i religions diferents, entenen perfectament el llenguatge de l'amor i la solidaritat, l'únic que ens porta cap al desig i coneixement de la veritat sencera, començant per la natura com a casa comuna a admirar i respectar—.

Ara bé, l'Esperit de Déu que ens habita, en primer lloc, ajuda cada persona a realitzar-se en plenitud segons la idiosincràsia i vocació de cadascú, fent-la feliç ja en aquest món en espera de la vida eterna, i en segon lloc, la mou a posar tot el seu potencial al servei de la societat, de la comunitat, dels altres estimant, servint, col·laborant... En definitiva, tots, com acaba de recalcar el papa Francesc, som cridats a ser sants, militants com som del Regne de Déu, aquest bell somni del Pare que Jesús va venir a implantar a la terra, fet d'amor, de veritat, de gràcia, de justícia, de pau, de llibertat... D'on el doble sentit i compromís de la nostra vida cristiana, particular i universal, terrenal i espiritual alhora. L'eucaristia dominical, posem per cas, no sols ens fa retrobar personalment amb Jesucrist combregant amb la seva Paraula i el seu Cos, sinó també familiarment com a Església, i ens anima, per tant, a combregar-lo en els germans, sobretot en els més pobres i necessitats, present com hi és a tota evidència. Jesús, avui, som i hem de ser nosaltres, si ens deixem il·luminar i portar pel seu Esperit.

I el Barça? —algun lector podria preguntar-me—. Doncs això: és un bon exemple per a tothom. Té uns quants futbolistes que individualment són una joia històrica, però de tal manera fusionats amb els altres companys de joc que formen una comunitat única i exitosa, al marge d'algun fracàs esporàdic que la fa més humil i la guarda de pecar d'orgull. Més que un club? I tant!

El llibre

La Iglesia frenó la usura

Javier Población

Editorial: Digital Reasons.
176 pp. 11,40 euros.

Amb el subtítol «Ecllosió i ocàs de les caixes i monts de pietat», tracta del tema de la usura, que ha estat un mal habitual a Espanya i en la resta del planeta fins fa molt poc temps. L'Església, en la seva cura per l'ésser humà, s'ha mostrat en tot moment activa en la lluita a favor dels més desprotegits i en contra de xacres per a la societat com ha estat al llarg dels segles la usura.

La història de les caixes d'estalvis i dels monts de pietat es troba enquadrada en aquesta lluita, ja que, en la seva major part, van ser creats per l'Església a través de clergues o cristians involucrats a fomentar l'estalvi entre les classes humils i ajudar els més desfavorits a poder accedir al crèdit.

Aniràs al davant del Senyor a preparar els seus camins (Lc 1,76)

Romà Casanova, bisbe de Vic

La festa del Naixement de Sant Joan Baptista ens porta a l'alegria de l'estiu. El sol ha arribat al seu punt més àlgid i comença a decreïxer. Sant Joan és el precursor del Senyor, el sol que mai no es pon. Ell és el qui ens fa present el missatge que el Senyor és a prop i que la seva vinguda és imminent. Ell mateix, en tota la seva vida – naixement, predicació, baptisme al Jordà i martiri –, és profecia de Crist, a qui va batejar i a qui va assenyalar com a Messies present entre els homes.

Des de temps immemorials, la nostra diòcesi té sant Joan Baptista com a patró. I és bo que l'invocuem en aquests moments de gran necessitat, quan la fe cristiana es va desdibuixant en el cor de tantes persones. La pobresa espiritual, donada la seva naturalesa, afecta amb més profunditat la persona en totes les seves dimensions. El buit interior, el sense-sentit de la vida, la tristesa, la soledat van paralitzant el cor de moltes persones, d'una manera tan subtil que solament hom se n'adona quan la desesperança esborra tot horitzó de vida plena de sentit. Quan en el cor de l'home no hi és present Jesús, res no troba el ple sentit, hi manca la clau, el centre; en una paraula, l'amor que perdura sempre i que dóna el sentit ple de la vida i del món.

Sant Joan Baptista ens ha de ser, doncs, patró, en el sentit de model en aquests moments d'evangelització, de tornar a anunciar l'evangeli de Crist als nostres coetanis. Ell ho va fer amb la paraula i amb els signes; amb l'anunci del Regne de Déu que sempre és a prop, i amb la denúncia del pecat. Al nostre bisbat fa temps que insistim en la necessitat d'evangelitzar més i millor, de sortir a trobar-nos amb els nostres germans i, des del diàleg, anunciar-los la bona nova de l'amor de Déu. A l'inici de l'estiu i de cara al curs vinent se'ns ofereixen uns dies de formació, pregà-

Sant Joan Baptista Nen, de Murillo

ria i convivència per a aprofundir, una vegada més, en el gran repte de l'evangelització. Serà en concret de l'10 al 12 de juliol al Seminari Diocesà, amb el títol «Tots som enviats». Aquest curset d'estiu ens vol ajudar a prendre consciència de la situació actual, oferint-nos possibles mapes per a fressar camins vers una Església més sinodal i missionera, ajudant-nos a la renovació missionera de les nostres parròquies. No perdem aquesta oportunitat per a esdevenir més i més evangelitzadors, preparant els camins al Senyor, com ho va fer sant Joan.

